

Jag nominerar följande projekt/pedagogiska verksamhet till Årets pedagogiska pris 2018:

Spelar roll-workshop

Ansvarig institution och person:

Forum för levandehistoria - Marcel Rådström

E-mail:

marcel.radstrom@levandehistoria.se

Ev. samarbetspartners:

Forskare, historiker, Aftonbladet

Tidpunkt för genomförande?

september 2018 och framåt

Syfte med verksamheten:

Att synliggöra åskådarrollens legitimerande effekter för de kränkningar som förövare utsatt offer för i historiska och nutida skeende, göra besökare och workshopdeltagare medvetna om de roller som kan intas i olika skeenden, och att vilken roll vi väljer spelar roll. I korthet att göra främst skolungdomar medvetna om åskådarrollen, och belysa den utifrån psykologiska aspekter, och visa exempel på civilkurage.

Målgrupp för verksamheten?

åk 7-9 samt gymnasiet

Verksamhetens innehåll/upplägg: (max 200 ord)

I "Spelar roll" får eleverna kunskap om de psykologiska mekanismerna som ligger bakom valet att inta en åskådarroll. De får historisk bakgrund till forskning om åskådarrollen och med det som bakgrund arbeta med åskådarrollen på olika sätt. De får med hjälp av olika filmer en möjlighet att fundera över möjliga sätt att agera, och även lära sig om de faktorer som kan påverka människor att lämna åskådarrollen eller ej, diskutera och ta ställning genom värderingsövningar och bikupediskussioner. Därefter följer historiska Case som belyser hur människor i historien kunnat förbli åskådare, inta en ambivalent roll eller vara den som säger ifrån mot en upplevd orättvisa. De historiska Casen är en lynchning i 1920-talets USA med många åskådare närvarande, En händelse i byn Mauthausen 1941 där en kvinna klagar på det som sker i koncentrationslägret. Samt författaren Gitta Serenys berättelse om hur hon som ung ingrep då judar förnedrades på en gata i Wien 1938. Efter de historiska Casen följer en gruppövning med hjälp av Duplo med text (som beskriver olika skäl till att lämna åskådarrollen), en övning där eleverna dels får framföra egna åsikter, men även måste enas om en gemensam lösning på uppgiften. Workshoppen avslutas med ett filmexempel på civilkurage.

Beskriv hur verksamheten är BRA (berörande, relevant och angeläget): (max 200 ord)

Frågor som handlar om åskådaren är tidlöst och lätt att känna igen sig i. Att arbeta

med historiemedvetande utifrån åskådaren har visat sig vara mycket görbart, där historiska exempel verkligen hjälper till att öka förståelsen gällande åskådarrollen. Ämnet väcker frågor och tankar och är lätt att debattera med eleverna. Workshopen visar sig vara en grogrund för fortsatta övningar, diskussioner och debatter i klassrum och hem. Upplägget är flexibel och lättanpassad för olika sorters grupper, med olika behov, förkunskaper och specifika frågor att arbeta med. Den har tyngd men eleverna ger uttryck för att den samtidigt är lustfylld, materialet landar bra och skapar nyfikenhet. Att eleverna kan känna igen sig har en väsentlig betydelse i mötet med eleverna. Workshopen går att använda ämnesövergripande och tar hänsyn till olika lärstilar. Den väcker tankar, aktiverar känslor, ger historiska fakta och ett flertal psykologiska aspekter lyfts. Workshopen är efterfrågad av lärare från hela landet och workshopen är mycket efterfrågad. Workshopen tar hänsyn till skolans styrdokument och genom utställningens och workshoppens tydliga mål samt de enkäter som går ut till lärare efter workshopen kan vi hela tiden kvalitetssäkra vårt arbete. Redan innan vernissage var höstterminens samtliga workshoppar bokade (15 per vecka).

Feedback och/eller utvärdering från deltagare (om sådan finns):

Responsen från lärare och elever har varit mycket positiv, i gästbok och utvärdering skriver de att de lärt sig mycket, fått nya tankar, fått syn på åskådarrollen som fenomen att förhålla sig till i sina egna liv och sina egna vardagssituationer. Många skriver att det är ett viktigt och angeläget ämne, och de pedagoger som gjort ett gediget förarbete tack vare materialet på hemsidan och i fysiskt klassrumsmaterial upplever också ett mervärde i att ämnet inte är klart efter avslutad workshop, och går att koppla till både läroplan och situationer i klassrummet på ett levande sätt. De enkätsvar som hittills kommit in från lärarhåll indikerar att utställningen håller lagom nivå kunskapsmässigt, inte för hög för eleverna, eller för låg, och att eleverna får med sig mycket matnyttigt. I den mån något efterlyses är det att permanenta utställningen (från gästboken) eller ha ännu fler praktiska övningar för eleverna att göra under workshop, något som är svårt att realisera på grund av tidsramarna som finns. Ett ämne som är aktuellt där de historiska referensramarna hjälper eleverna att bättre förstå nutiden.